

Kokoomusnaiset

**KOKOOMUSNAISTEN
MAHDOLLISUUKSIEN MAAILMA
2018-2019**

Kokoomusnaisten tavoitteena on mahdollisuuksiltaan tasa-arvoinen, kannustava ja välittävä yhteiskunta, jossa jokaisella on mahdollisuus toteuttaa itseään. Jaamme kokoomuksen arvopohjan: vapauden, vastuun, välittämisen, demokratian, sivistyksen, kannustavuuden ja mahdollisuuksien tasa-arvon. Uskomme yksilön omiin kykyihin ja haluun ottaa vastuuta omasta elämästä. Vapaus vaikuttaa omaan elämäänsä kuuluu jokaisen oikeuksiin, mutta sen mukana tulee myös vastuu omista valinnoista. Mahdollisuus vaikuttaa ja osallistua päätöksentekoon on oikeudenmukaisen yhteiskunnan ja luotettavan poliittisen päätöksenteon edellytys. Kokoomusnaisten vaikuttamistyön perusta on vahva arvopohja, joka yhdistää suurta joukkoa suomalaisia.

Mahdollisuuksien tasa-arvo tarkoittaa Kokoomusnaisille sitä, että jokaisella on mahdollisuus kehittää itseään kykyjensä mukaan. Yhteiskunnan on taattava kansalaisille tasa-arvoiset lähtökohdat ja elämän perusedellytykset. Jokaisella tulee olla yksilön pätevyyteen, osaamiseen ja ahkeruuteen perustuvat tasa-arvoiset mahdollisuudet onnistua. Keskeisiä edellytyksiä tälle ovat tasavertaiset mahdollisuudet koulutukseen sekä elämän sosiaalisten perusedellytysten täytyminen.

Vaalimme, arvostamme ja puolustamme suomalaista **sivistystä ja tasa-arvoisia mahdollisuuksia koulutautua**. Korkea osaamis- ja sivistystaso on kansakuntamme tärkein voimavara, ja koulutus on mahdollisuuksien tasa-arvomme perusta. Näitä vahvuuksia meidän tulee kehittää entisestään, ja siksi elinikäistä oppimista ja luovuutta on tuettava määrätietoisesti. Sivistyneessä yhteiskunnassa arvostetaan erilaisuutta ja osataan asettua toisten ihmisten asemaan. Tieto yksin, ilman viisautta tai empatiaa, on tyhjää.

Suvaitsevaisuus on mahdollisuuksien tasa-arvon edellytys. Puolustamme ja edellytämme kaikkien yhdenvertaista kohtelua. Ihmisoikeudet, mittaanaton ihmisarvo ja oikeus-

valtioperiaate ovat länsimaisen demokratian perusta. Haluamme yhteiskunnan, jossa kenenkään tausta ei yksinään saa määrätä, mitä hänestä voi tulla.

Kokoomusnaiset uskoo kannustavaan Suomeen, jossa hyvinvointi tehdään työllä. Kannustavassa yhteiskunnassa koulutus, työnteko ja yritteliäisyys kannattaa aina, työtä tekemällä tulee taloudellisesti toimeen ja palkka vastaa koulutusta sekä työn vaativuutta. Omien vahvuuksien käyttäminen, luovuus ja innovaatiot rakentavat uutta osaamista ja samalla koko yhteiskuntaa. Suomen valtiontalouden velkaantuminen on taitettava ja pysäytettävä. Vastuullista taloudenpitoa tulee jatkaa määrätietoisesti ja menokuria on pidettävä yllä myös orastavan talouskasvun aikana.

Välittäminen on vastuun kantamista itsestä ja toisista. Lähimmäisen auttaminen on jokaisen velvollisuus. Kokoomusnaisten mahdollisuuksien tasa-arvossa jokaiselle yksilölle kuuluu luovuttamattomana vapaus ja vastuu omasta toiminnastaan. Välittämistä ei voi ulkoistaa pelkästään viranomaistoiminnaksi.

Suomi on hyvä ja turvallinen maa asua, opiskella, tehdä työtä, yrittää ja ikääntyä. Meidän tulee tehdä viisaita ja vastuullisia päätöksiä, jotta kehitymme tulevaisuudessa vieläkin paremmaksi. Tasa-arvoinen hyvinvointiyhteiskunta ja korkea työllisyys kulkevat käsi kädessä. Vastuullisesta taloudenpidosta ja kestävästä kasvusta on huolehdittava, sillä ne ovat edellytyksemme tulevaisuuden hyvinvoinnille. Kokoomusnaiset haluaa turvata hyvinvointiyhteiskuntamme – niin toimeentulon, koulut, neuvolat, terveyskeskukset kuin eläkkeet. Siksi tärkein tavoitteemme on hyvinvoinnin parantaminen työllisyyden kautta. Työskentelemme työelämän mahdollisuuksien tasa-arvon eteen ja rohkaisemme naisia etenemään työrallaan. Rakenteita ja asenteita muuttamalla rakennamme työelämää, jossa naisilla ja miehillä on tasa-arvoiset mahdollisuudet edetä ja menestyä.

TYÖELÄMÄ JA TALOUS

Työnantajille vanhemmuudesta aiheutuvia kustannuksia on tasattava. Nainen ei saa olla miestä suurempi kustannusriski työnantajalle. Vanhemmuuden kustannusten ja hoivavastuun epätasainen jakautuminen heikentää naisten mahdollisuuksia työelämässä. Vanhemmuuden kustannusten tasavertainen jakautuminen kohtelisi sekä yrityksiä että työntekijöitä tasapuolisesti ja loisi edellytyksiä uudelle kasvulle ja työllisyydelle. Suomi ei voi ylläpitää rakenteita, jotka estävät naisten tasa-arvoiset uramahdollisuudet.

Perhevapaaudistus on toteutettava viipymättä. Nykyinen perhevapaaajrjestelmä vaikuttaa negatiivisesti sekä perheellisten että perheettömien naisten työllisyyteen ja työllistymiseen, palkkakehitykseen ja aina eläkekeräytymään asti.

Palkkauksessa pätevyyden ja työpanoksen on ratkaistava – ei iän tai sukupuolen. Naisia on kannustettava ja rohkaistava uskomaan itseensä ja omiin kykyihinsä sekä pyrkimään yhä vaativampiin tehtäviin. Kokemusta ja näkemystä tulee arvostaa työelämässä. Työura ei saa katketa ennenaikaisesti ikäsyyrjinnän vuoksi.

Työelämän jakautuminen nais- ja miesvaltaisiin aloihin on murrettava. Ei ole olemassa naisten tai miesten töitä, mutta siitä huolimatta suomalaiset työmarkkinat jakautuvat poikkeuksellisen voimakkaasti nais- ja miesvaltaisiin aloihin. Tarvitaan tekoja, jotka rohkaisevat tyttöjä ja poikia haaveilemaan tulevaisuudesta, ammateista ja työurista sukupuolesta riippumatta. Mielikuvat ja asenteet muokkaantuvat jo varhain lapsuudessa. Kouluissa ja kodeissa on haastettava vanhakantaiset asenteet ja kannustettava lapsia opintopoluille ja tavoittelemaan ammatteja sukupuolesta riippumatta.

Työn on oltava nykyistä kannattavampaa ja verotaakkaa on kohtuullistettava. Työ on parasta sosiaaliturvaa. Ei ole oikeudenmukaista, että progressio syö tavallisen palkansaajan lisätienestin. Liian korkea verotus ei kannusta ottamaan vastaan lisätöitä tai -vastuuta, eikä rohkaise työnantajaa palkitsemaan ahkeroinnista.

Työaikalainsäädäntö on uudistettava. Työnteon tapoja ja aikoja on päivitettävä teknologian ja työelämän murroksen mukana. On lisättävä osa-aikatyön mahdollisuuksia ja työajan joustoja sekä lisättävä työaikapankkien käyttöä, jotta erityisesti pienten lasten vanhemmat ja osatyökykyiset voivat osallistua nykyistä joustavammin työelämään.

Naisten yrittäjyyttä on kannustettava ja yrittämisen esteitä purettava. Naisyrittäjyyttä ja erityisesti yksinyrittäjyyttä haastaa monesti perheen ja työn ristipaineessa tasapainoilu. Yritysten verotusta on kevennettävä, jotta erityisesti naisvaltaiset pk-yritykset voivat kasvaa ja tarjota työtä yhä useammalle. Ensimmäisen työntekijän palkkaamisesta on tehtävä nykyistä helpompaa.

Verotuksen painopistettä on siirrettävä kannustavammaksi eli työn verotuksesta kohti kulutus- ja haittaverotusta. Ensisijaisesti elanto tulee työstä nyt ja tulevaisuudessa. Tilanteessa, jossa työtä ei ole mahdollista tehdä tai sillä ei tule toimeen, tulee yhteiskunnassa olla huolehtivia turvaverkkoja, jotka suojaavat suurilta kolhuilta ja antavat luottamusta siihen, että tukea on olemassa saatavilla tarvittaessa.

Sosiaaliturvajärjestelmä on uudistettava. Nykyinen sosiaaliturvajärjestelmämme ei kannusta tai palkitse riittävästi työnteosta, yrittämisestä ja kouluttautumisesta. Uuden järjestelmän tulee olla osallistava, selkeä ja joustava sekä poistaa kannustinloukkuja ja huomioida ihmisten erilaiset elämäntilanteet. Uudistuksessa tulee luoda nykyisen monimutkaisen ja heikosti kannustavan sosiaaliturvajärjestelmän tilalle vastikkeellinen ja osallistava.

Maailman paras työelämä. Vain työ takaa hyvinvoinnin jatkumisen myös seuraaville sukupolville. Siksi on tärkeää, että nykyiset työntekijät viihtyvät työssään aiempaa pidempään. Suomalaisesta työelämästä on tehtävä maailman parasta niin laadultaan, tehokkuudeltaan kuin viihtyvyydeltäkin. Samalla tulee ottaa huomioon aktiivinen työttömyyspolitiikka, työntekijöiden ja työnantajien turva ja työhön kannustava yhteiskunnan ilmapiiri.

SIVISTYS

Varhaiskasvatuksen osallistumisastetta on nostettava.

Varhaiskasvatus on elinikäisen oppimisen ja koulutuspolun ensimmäinen ja vaikuttavin askel, jolla voidaan ehkäistä syrjäytymistä ja puuttua ajoissa oppimisvaikeuksiin. Siksi tavoitteemme on maksuton pedagoginen osapäiväinen varhaiskasvatus, johon pääsee osalliseksi koko ikäluokka. Luonnollisesti tässä yhteydessä tulee huolehtia päiväkotipaikkojen riittävydestä, laadusta, kohtuullisista ryhmäkoista sekä ammattitaitoisen henkilökunnan saataavuudesta.

Palvelusetelin käyttömahdollisuuksia on laajennettava.

Lapsiperheiden valinnanvapautta on lisättävä kehittämällä kunnallisen päivähoidon rinnalle helposti saavutettavia ja joustavia vaihtoehtoja. Palveluseteli on hyvä ratkaisu moneen tarpeeseen ja sen käyttöä on laajennettava.

Suomalaisen koulutusjärjestelmän kulmakivi on mahdollisuuksien tasa-arvo ja jokaisella on perhetaustasta riippumatta oltava mahdollisuus koulutukseen.

Kustannukset eivät saa olla yhdellekään nuorelle este opiskelulle eikä kenenkään koulupolku saa sen vuoksi katketa.

Jokaisen perheen on voitava luottaa siihen, että oma lähikoulu on asuinpaikasta riippumatta hyvä ja sisäilmaltaan terve koulu omalle lapselle.

Suomen menestyksen ja kansainvälisen kilpailukyvyn kannalta olennainen tekijä on, kuinka koulu pystyy tulevaisuudessa kannustamaan nykyistä useampia oppilaita kiinnostumaan opiskelusta, oppimisesta ja itsensä kehittämisestä. Erityisesti lukutaidon, matematiikan ja luonnontieteiden osaamisen korkea kansainvälinen taso on tärkeä säilyttää.

Laadukkaasta ja tasa-arvoisesta suomalaisesta koulutusjärjestelmästä on pidettävä huolta.

Vahvaa suomalaista osaamis pohjaa luodaan uudistamalla rohkeasti ja tarttumalla oikea-aikaisesti muutostrendeihin kuten digitalisaation ja tekoälyn kehitykseen. Myös erilaiset opintolinjat, -painotukset sekä erikoiskoulut ovat tärkeä osa suomalaista koulutusta ja suomalaisen kilpailukyvyn vaalimista.

Opiskelijoita on tuettava omien vahvuuksien löytämisessä, oppimisessa ja kouluttautumisessa taustasta riippumatta.

Tarvitaan merkittäviä lisäresursseja opiskelijaterveydenhuoltoon, koulupsykologeihin ja kuraattoreihin sekä opinnonohjaukseen erityisesti nuorten opiskelupolun nivelvaiheissa. Kokoomusnaiset on huolissaan mahdollisuuksien tasa-arvon toteutumisesta erityisesti poikien osalta, joiden pärjäämistä kouluketju ei tue parhaalla mahdollisella tavalla.

Opettajien jaksamisesta ja täydennyskoulutuksesta on huolehdittava.

Laadukas opettajankoulutus on koko koulutusjärjestelmämme tärkein tekijä.

Ryhmäkokojen on oltava kohtuullisia ja kuhunkin tilanteeseen tarkoituksenmukaisia.

Jokaisen oppilaan yksilölliset oppimistavat on tunnistettava ja opiskelijoille tulee tarjota omien kykyjen mukaista opetusta. Eritysopetusta tulee tarjota riittävästi.

Työelämän ja oppilaitosten yhteyksiä kaikilla koulutusasteilla on tiivistettävä.

Monipuolinen osaaminen on Suomen tärkein voimavara. Yrittäjyys- ja talouskasvatusta sekä monipuolista kieltenopetusta on lisättävä.

Vahvistamalla matemaattis-luonnontieteellistä osaamista kaikilla koulutusasteilla huolehdimme osaamistason nousemisesta sekä osaamisen ja tarpeen kohtaamisesta.

Samalla on tuettava ja rohkaistava tyttöjä ja naisia kouluttautumaan ja myöhemmin työllistymään teknisille aloille.

Suomen asemaa teknologian maailmankartalla on vahvistettava.

Tieteen ja teknologian kehitys sekä yhteiskunnalliset muutokset, kuten tekoäly ja robotiikka, muuttavat työelämää ja osaamistarpeita nopeasti. Panostamalla yritysten ja tutkimuksen yhteistyöhön, tieteelle ja teknologialle avoimeen asenneilmapiiriin ja innostavaan kokeilukulttuuriin tuemme Suomen kansainvälistä kilpailukykyä ja asemaa teknologian maailmankartalla.

Uutta teknologiaa on hyödynnettävä monipuolisesti opetuspuolella. Uuden teknologian hyödyntäminen tasa-arvoisesti tulee taata jokaiselle perusopetuksen oppilaalle tämän asuinpaikkakunnasta riippumatta. Teknologia mahdollistaa opetuksen yksilöllisen eriyttämisen ja sopii oppijälähtöiseen tapaan oppia.

Toisen asteen dualimalli on säilytettävä. Lukion tehtävä on valmentaa korkeakouluun ja ammatillisen koulutuksen valmistaa osaajia työelämään. Lukion kehittämisessä tulee huomioida oppimisympäristöjen modernisoiminen, uuden teknologian hyödyntäminen, yleissivistyksen vahvistaminen ja pedagogiikan kehittäminen.

Ammatillisen koulutuksen lähiopetus on turvattava ja ammattikoulun kehittämisen keskiössä tulee olla henkilökohtaiset opintopolut, laaja-alainen osaaminen sekä tiivis yhteistyö työelämän kanssa. Ammatillisen koulutuksen tehtävänä on kohottaa väestön ammatillista osaamista, kehittää työelämää ja vastata sen osaamistarpeisiin sekä edistää työllisyyttä ja yrittäjyyttä ja tukea elinikäistä oppimista. Elinkeinoelämän ja yritysten sekä koulutusta tarjoavien tahojen dialogia ja ennakkointia on tiivistettävä, jotta koulutuspaikkoja voidaan lisätä aloille, joille tarvitaan tulevaisuudessa lisää osaajia.

Ammatillisen koulutuksen työelämäyhteistyötä on lisättävä, jotta nuorilla on mahdollisuus hankkia itselleen ammatti tekemällä oppien. Koulutus sopimus on otettava laajasti käyttöön nuorten työllisyyden edistämiseksi. Koulutus sopimusmallin tavoitteena on edistää työpaikalla tapahtuvaa oppimista ja tutkinnon suorittamista käytännönläheisesti mahdollistamalla opiskelijoiden joustavat polut työpaikoilla. Nämä toimet parantavat nuorten työllisyyttä ja ehkäisevät myös nuorisotyöttömyyttä. Samalla huolehdimme ammattiosaamisen säilymisestä myös tulevaisuudessa.

Tulevaisuudessa on tärkeää huolehtia monenlaisista sisäänpääsyreiteistä korkeakouluihin. Erityisesti sellaisten oppilaiden tasa-arvoisista koulutusmahdollisuuksista, jotka nykytilanteessa alisuoriutuvat lukio- ja ammattikoulutasolla, mutta innostuvat opiskelemaan osana pääsykoe prosessia tai vasta myöhemmin on huolehdittava.

Yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen yhteistyön esteitä on purettava ja siten hyödynnettävä yhteisestä hallinnosta, tiloista ja innovaatiohankkeista saatavia hyötyjä ja säästöjä. On huolehdittava, että suomalaiset korkeakoulut tuottavat jatkossakin osaavia ammattilaisia työelämään kuin laadukasta huippututkimusta tieteen ja yhteiskunnan hyväksi.

Osaamisen kehittämistä on tuettava läpi elämän. Suomalaisia tulee kannustaa elinikäiseen oppimiseen turvaamalla helposti saavutettavat ja maksuttomat kirjastopalvelut, muuntokoulutus- ja työssäoppimismahdollisuudet sekä joustava opiskelu esimerkiksi avoimessa yliopistossa.

Suomen on koulutettava kansastaan kansainvälisiä huippuosaajia ja samalla oltava myös ulkomaalaisille osaajille houkutteleva paikka tulla, opiskella ja työllistyä. Aivotuonnissa on kysymys osaamisen korkeasta laadusta ja tietotaidon hyödyntämisestä. Meidän on kyettävä tarjoamaan maahanmuuttajalle sujuva väylä oman osaamisen kautta osaksi suomalaista yhteiskuntaa.

Suomalaiset on saatava liikkeelle. Tarvitaan elin tapamuutos, joka lähtee neuvolasta, jatkuu kouluun, työelämään ja eläkkeelle koko elämänkaaren ajan. Liiallinen istuminen on valtava terveysriski, vaikka muutoin täyttäisi nykyiset liikuntasuositukset. Nuorten osalta liikkumiseen kannustetaan harrastustakuun kautta sekä lisäämällä jokaisen koulupäivään tunti liikuntaa. Työelämässä olevia kannustetaan hyöty- ja arkiliikuntaan ja ikäihmisten virikkeellinen vapaa-aika turvataan. Liikunnalla on terveyttä ja virkeyttä edistävä vaikutus kaiken ikäisenä ja esimerkiksi Yleisradiolla voisi olla keskeinen rooli kansan liikuttamisessa ja liikuntatietouden lisäämisessä.

Oikeus harrastukseen ei saa olla kiinni perheen varallisuudesta. Jokaisella lapsella ja nuorella on oltava mahdollisuus kokea onnistumisia liikunnan, taiteen tai muun harrastuksen ja yhdessä tekemisen riemun kautta. Harrastaminen parantaa oppimista, kehittää sosiaalisia taitoja ja tuo mielekästä tekemistä vapaa-aikaan ja on monella tapaa eduksi lapsen ja nuoren kehitykselle. Myös syrjäytymisen ennaltaehkäisyssä oltaisiin pitkällä, jos jokaisella olisi työ- ja opiskelupolun lisäksi mahdollisuus mieluisaan harrastukseen.

Harrastustakuun toteuttamisen lisäksi on kiinnitettävä huomiota eri liikuntaharrastusten tasapuoliseen mahdollistamiseen. Julkinen tuki ja liikuntapaikkarakentaminen on suunnattava nykyistä tasapuolisemmin suhteessa eri urheilulajien harrastajamääriin ja tuen on jatkossa tavoitettava nykyistä paremmin myös tyttöjen ja naisten suosimat lajit. Kun takana on yhteiskunnan tuki, harrastamisen hinta ei nouse pilviin.

HYVINVOINTI

Sosiaali- ja terveyspalvelut on uudistettava, jotta jokaiselle suomalaiselle turvataan laadukkaat ja tarpeenmukaiset palvelut myös tulevana vuosikymmeninä.

Suomalaiset elävät entistä pidempään entistä terveempinä. On huolehdittava, että jokaiselle turvataan ennaltaehkäisevä terveydenhoito, ajoissa hoitoon pääseminen, laadukkaat ja toimivat peruspalvelut sekä oikea-aikaiset ennaltaehkäisevät toimet.

Toteuttamalla valinnanvapauden parannamme palveluiden laatua ja saatavuutta. Valinnanvapauden lisäämisen eri keinot, kuten maksuseteli, asiakasseteli ja henkilökohtainen budjetti mahdollistavat lähipalveluiden säilymisen ja jopa lisääntymisen.

Digitaaliset palvelut parantavat terveyspalveluiden saatavuutta, laatua ja asiointin helppoutta. Teknologiaa hyödyntämällä luomme kokonaan uusia tapoja tuottaa palveluita ja turvaamme hyvinvoinnin jatkumisen myös tuleville sukupolville koko Suomessa.

Nuorten on päästävä nopeammin kuntoutuksen pariin, ei suoraan työkyvyttömyyseläkkeelle. Kuntoutus on alentuneen toimintakyvyn myötä tarjottua tukea kouluttautumiseen ja työllistymiseen elämänkulun eri vaiheissa. Kokoomusnaiset kannattaa kuntoutuksen tarpeessa oleville subjektiivista oikeutta kuntoutukseen eikä ennaltaehkäisevä työkyvyttömyyseläkkeelle. Kuntoutustakuu takaa oikeuden päästä säädetyssä, riittävän nopeassa määräajassa kuntoutustarpeen arviointiin ja sen mukaisen tukitoiminnan pariin. Diagnoosin puuttuminen ei ole este kuntoutuksen aloittamiselle. Ennakoiva, oikea-aikainen ja toimiva kuntoutus lisää toimintakykyä, tukee hyvinvointia ja tukee näin myös työllisyyttä.

Perhekeskuksen roolia vertaistuen, moniammatillisen osaamisen ja matalan kynnyksen keskuksena on korostettava. Lapsen hyvinvoinnilla ja vanhempien voimavaroilla on vahva keskinäinen yhteys. Perhekeskus tukee vanhemmuutta ja lapsen terveyttä sekä osallisuutta. Erilaiset viranomaispalvelut on otettava osaksi perhekeskuksien toimintaa ja palveluiden tulee olla kaikkien

perheiden saatavilla nopeasti, ilman luukulta toiselle pomppottelua. Myös neuvolapalveluiden saatavuutta on parannettava lisäämällä ilta-aikoja perheiden arjen tueksi.

Lasten ja nuorten hyvinvointia on tuettava ja etsivää nuorisotyötä on vahvistettava. Maakunnan vastuulle tulevien sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä kunnallisen varhaiskasvatuksen, koulun ja oppilashuollon kuraattori- ja psykologipalveluiden välille on luotava toimivat yhteydet sujuvien ja yhtenäisten hoitoketjujen takaamiseksi. Erityistä huomiota on kiinnitettävä nuoriin miehiin, joista noin joka viides on tällä hetkellä koulutuksen ja työelämän ulkopuolella.

Ennaltaehkäisevät syöpien seulontapalvelut tulee varmistaa kaikille tytöille ja naisille, ja niistä on tiedotettava riittävästi. Panostamalla ennaltaehkäiseviin palveluihin voidaan saavuttaa säästöjä kalliista ja myös inhimillisesti raskaammista korjaavista palveluista. Osallistuminen valtakunnallisen seulontaohjelman mukaisiin tutkimuksiin on tehtävä mahdollisimman yksinkertaiseksi ottamalla käyttöön sähköinen ajanvaraus ja uusintakutsut.

Rokotemyönteisyyden kasvattaminen on kaikkien etu. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen luvut näyttävät, että MPR-rokotteen kattavuus jää alle tavoitteena olevan 95 prosentin jo yli 60 kunnan alueella. MPR-rokote suojaaa vaarallisilta kulkutaudeilta: tuhkarokolta, vihurirokolta ja sikotaudilta. Niihin kaikkiin liittyy vakavien jälkitautien, vammautumisen ja jopa menehtymisen riski. 95 prosentin raja on tärkeä siksi, että tutkimusten mukaan se on niin sanotun laumaimmunitietin raja. Jos rokotuskattavuudessa painutaan alle 95 prosentin rokotamattomien vaara sairastua kasvaa. Neuvolan viesti perheille on oltava, että rokotus on yhteisöllisen vastuun kantamista.

Ikäihmisten asumista omassa kodissa mahdollisimman pitkään on tuettava monipuolisten palveluiden avulla. Ikääntymiseen ei saa liittyä pelkoa oman kodin ja itsemääräämisoikeuden menettämisestä. Jokaisen on voitava luottaa siihen, että kaikki tarvittavat palvelut ja vanhuudenturvan saa myös silloin kun kotona ei enää pärjää. Ketään ei jätetä yksin.

Ikäihmisten virikkeellistä vapaa-aikaa on tuettava. Harrastustakuu tulee toteuttaa myös ikäihmisten parissa ja tavoitteena tulee olla erityisesti toimintakyvyn parantuminen ja yksinäisyyden poistaminen.

Omaishoitajien asemaa on parannettava ja jaksamista autettava. Välittäminen on vastuun kantamista itsestä ja toisista. Omaishoitajien vapaajärjestelyjä on kehitettävä, sillä jaksamisesta huolehtiminen on ennaltaehkäisevää toimintaa parhaimmillaan. Omaishoitoa tukemalla voidaan myös vähentää perinteisen laitoshoidon tarvetta. Omaishoidon ohella kotona asuville ikäihmisille tarjottavia tukimuotoja on yhtenäistettävä ja yhdenvertaistettava valtakunnallisesti.

Kotitalousvähennyksen käyttömahdollisuuksia on laajennettava. Tuomalla lisää palveluita kotitalousvähennyksen piiriin ja lisäämällä kotitalousvähennyksen käyttömahdollisuuksien tietoutta parannamme naisvaltaisten palvelualojen työllisyyttä, helpotamme perheiden arkea ja edistämme myös kotona asuvien ikäihmisten jaksamista.

Lastenhoitoavun palkkaamisen pitää olla nykyistä yksinkertaisempaa esimerkiksi työnantajavastuita helpottamalla, sähköisiä palveluita kehittämällä ja neuvontaa yksinkertaistamalla. Yksityisen hoitajan sairastumisen varalle on kehitettävä korvaavan hoitomuodon takaava sijaisjärjestelmä.

Panostetaan lapsiperheiden kotipalveluun. Lapsiperheiden kotipalveluun on panostettava, koska se on tärkeää matalan kynnyksen ennaltaehkäisevää työtä ja tarpeellinen julkinen palvelu. Arkea helpottavat palvelut sujuvoittavat perheiden arjen järjestelyjä ja ehkäisevät vanhempien uupumista sekä lasten ja nuorten syrjäytymistä.

Koulujen tilat hyötykäyttöön ja enemmän perheiden yhteistä aikaa. Koulujen, päiväkotien, järjestöjen ja kolmannen sektorin välistä yhteistyötä on tiivistettävä siten, että lasten harrastuksia olisi mahdollista sijoittaa koulupäivien välittömään yhteyteen koulujen tiloja hyödyntämällä. Näin koulujen tilat saadaan iltapäivisin hyötykäyttöön ja perheiden illat vapautuvat aikatauluttamiselta yhteiseksi ajaksi.

Päihde- ja mielenterveysongelmista kärsiville on tarjottava matalan kynnyksen palveluita julkisen ja kolmannen sektorin yhteistyönä. Hoito ei yksinään riitä, vaan apua on annettava myös elämänhallintaan. Panokset päihde- ja mielenterveyspalveluihin maksavat itsensä takaisin työkykyisinä ja oman elämänsä hallitsevina ihmisinä. Viranomaisilla tulee olla mahdollisuus ohjata päihteitä käyttävät odottavat äidit pakkohoitoon.

Seksuaali- ja lisääntymisterveyttä on edistettävä huolehtimalla matalan kynnyksen ehkäisy- ja seksuaaliterveyspalveluiden hyvästä saavutettavuudesta ja luottamuksellisuudesta. Tehokkaat ja laadukkaat perhesuunnittelu- ja ehkäisypalvelut voivat merkittävästi vähentää muun muassa ei-toivottuja raskauksia ja seksitautitartuntoja.

Kohti savutonta Suomea. Tupakka on niin Suomessa kuin maailmanlaajuisesti mittava kansanterveyden ongelma. Nuorten tupakoinnin ehkäiseminen ja vähentäminen vaativat sekä yhteiskunnan, yhteisöjen että yksilöiden toimia. Pohja tupakoimattomuudelle luodaan lapsena ja siksi erityisesti koulujen ja oppilaitosten rooli tupakoimattomuuden edistäjänä ja päihdevalistajana on keskeinen. Tulevaisuudessa savuttomuuden tulee olla arkea myös kaikilla työpaikoilla.

TURVALLISUUS

Suomen on huolehdittava uskottavasta puolustuskyvystä, jolla turvataan Suomen itsenäisyys ja alueellinen koskemattomuus. Sotilaalliset jännitteet Itämeren alueella ovat lisääntyneet ja kansainvälinen epävarmuus on lisääntynyt myös laajemmin.

Puolustusvoimille on osoitettava riittävät resurssit, ja läntistä puolustusyhteistyötä on tiivistettävä. Sotilaallista voimankäyttöä Suomea vastana tai sillä uhkaamista ei voida sulkea pois. Samanaikaisesti sisäinen ja ulkoinen turvallisuus limittyvät yhä tiiviimmin toisiinsa. Keskinäisriippuvuuden maailmassa maantieteellisesti kaukaiset konfliktit ja kriisit heijastuvat myös Suomen turvallisuuteen.

Suomen on edistettävä Euroopan unionin puolustusyhteistyön kehittämistä. Euroopan unioni on Suomelle turvallisuuspoliittinen valinta ja arvoyhteisö. Siksi on Suomen etu, että Lissabonin sopimuksen keskinäisen avunannon lauseke lisää unionin jäsenmaiden puolustusyhteistyön kehittämismahdollisuuksia.

Suomen on edistettävä Euroopan unionin yhtenäisyyttä ja toimintakykyä. Esimerkiksi pakolaiskriisi, kansainvälinen terrorismi ja rikollisuus, hybridiuhat sekä valtioiden rajat ylittävien turvallisuushaasteiden ratkaiseminen edellyttävät tiiviimpää eurooppalaista yhteistyötä. Ylikansallisiin haasteisiin ei ole kansallisia ratkaisuja.

Nato-jäsenyys vahvistaisi Suomen turvallisuutta ja puolustuskykyä sekä nostaisi pelotetta loukata Suomen alueellista koskemattomuutta. Nato-jäsenyys ei kuitenkaan korvaisi oman puolustuskyvyn ensisijaisuutta tai muuttaisi maanpuolustuksemme periaatteita: koko maan puolustamista ja yleistä asevelvollisuutta.

Maanpuolustustahtoa on vaalittava huolella tulevaisuudessa, kun seuraavilla sukupolvilla ei ole enää oma-kohtaista kosketusta sota-aikaan esimerkiksi omien sukulaisten aikalauskertomusten kautta. Maanpuolustustahtoa ylläpidetään muun muassa asevelvollisten laadukkaalla koulutuksella ja tukemalla vapaaehtoista maanpuolus-

tustyötä. Maanpuolustuksen on oltava koko kansan asia ja Suomen maa, joka koetaan puolustamisen arvoiseksi. Kokoomusnaiset suhtautuu myönteisesti koko ikäluokkaa koskevan kansalaispalvelusmallin kehittämiseen.

Naisten mahdollisuuksia osallistua maanpuolustukseen on parannettava. Kutsunnat on ulotettava koskemaan myös naisia, jotta ikäluokkien parhaimmat kyvyt saadaan puolustusvoimien käyttöön. Olisi myös askel yhdenvertaisempaan suuntaan, jos naiset saisivat kutsunnoissa oikea-aikaista tietoa mahdollisuudesta suorittaa vapaaehtoinen asepalvelus. Naisten määrää kriisinhallintaoperaatioissa on lisättävä.

Tiedustelulait on saatava voimaan ripeästi, jotta turvallisuudesta vastaavilla viranomaisilla on nykyistä paremmat valmiudet tietoverkkotiedustelun avulla torjua esimerkiksi terrori-iskuja.

Sisäisestä turvallisuudesta vastaaville viranomaisille on osoitettava riittävät resurssit. Poliisien määrä on oltava riittävällä tasolla, jotta poliisi on läsnä ja hädän hetkellä nopeasti paikalla kaikkialla Suomessa. Suomalaiset poliisit ovat maailman ammattitaitoisimpia, mistä on pidettävä kiinni.

Turvapaikkahakemusten käsittelyä on nopeutettava. Laittomasti Suomessa olevat on saatava pois maasta nykyistä nopeammin. Tällöin järjestelmälle uskottavuus säilyy ja pystymme auttamaan aidosti hädänalaisia ihmisiä. Turvapaikan saaneiden kotouttamisessa tärkeintä on työ, koulutus ja kielen oppiminen.

Kehitysyhteistyötä on kohdennettava erityisesti työpaikkojen syntymiseen sekä tyttöjen ja naisten aseman vahvistamiseen ja koulutukseen. Pitkän aikavälin tavoitteena on oltava Suomen kehitysavun nostaminen 0,7 prosenttiin bruttokansantulosta. Kehitysyhteistyöllä voidaan puuttua konfliktien, köyhyyden ja niiden aiheuttamien muuttoliikkeiden juurisyihin sekä tukea rauhan rakentamista.

Nuorten syrjäytymiseen on puututtava ennaltaehkäisevillä palveluilla ja varhaisella tuella. Suomen keskeisin sisäisen turvallisuuden haaste on laajeneva ja monimuotoinen syrjäytyminen. Radikalisoituminen ja ääriliikkeiden voimistuminen ovat syrjäytymisen äärimmäisiä seurauksia. Tärkeää on, että jokainen nuori löytää tiensä koulutukseen ja työelämään. Hyvinvoiva yhteiskunta, jossa jokainen kokee olevansa mukana, on turvallinen yhteiskunta.

Arjen turvallisuudesta on huolehdittava. Turvallisuutta edistävät myös laadukkaat lapsiperheiden palvelut, koulutus, päihdepalvelut, vanhusten koti- ja asumispalvelut sekä kuntoutus, liikunta- ja harrastustoiminta sekä asuntojen saatavuus.

Kotien ja katujen on oltava turvallisia kaikille ja jokaisella on oltava oikeus omaan koskemattomuuteensa. Seksuaaliseen häirintään, kaikkeen kiusaamiseen ja epäsiialliseen käytökseen on oltava nollatoleranssi. Seksuaali- ja väkivaltarikosten tuomioita on kovennettava ja uhrin asemaa on parannettava. Kokoomusnaiset ehdottaa koulujen liikuntatunneille turvallisuusvalmiudesta keskustelamista ja itsepuolustustunteja.

Lähisuhdeväkivaltaa on ennaltaehkäistävä tehokkaasti. Perhe- ja lähisuhdeväkivalta on edelleen valitettavan arkipäiväinen ongelma Suomessa ja varjostaa liian monen lapsen, naisen ja miehen elämää. Jokaisella on oikeus turvalliseen kotiin ja elämään ilman väkivallan uhkaa. Jokaisessa kunnassa on oltava toimintaohjelma lähisuhdeväkivaltaa vastaan. Huomio on keskitettävä ennaltaehkäisevään, moniammatilliseen työhön ja tukipalveluihin.

Turvakotipaikkojen määrä on nostettava Euroopan Neuvoston suosituksen tasolle ja Istanbulin sopimuksen kokonaisvaltaista toimeenpanoa on kiirehdittävä. Sopimus velvoittaa Suomea avaamaan ympäri vuorokauden auki olevan auttavan puhelimen, lisäämään seksuaalisen väkivallan uhrien palveluja ja turvapaikkoja sekä perustamaan kuntiin matalan kynnyksen tukikeskuksia. Väkivallan uhrien auttamisjärjestelmää on kehitettävä, turvakotiverkostoa on laajennettava ja väkivallan uhreille on taattava sote-alueittain järjestetyt matalan kynnyksen palvelut mukaan lukien 24/7 avoinna oleva palveleva puhelin.

Kunniaan liittyvään väkivaltaan on puututtava tehokkaasti ja uhrien suojelun on oltava keskiössä. Pakkoavioiitot ja sukupuolielinten silpominen on kriminalisoitava. Tämä edellyttää paitsi silpomisen kieltämistä erillisellä lailla, myös sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisten kouluttamista tunnistamaan silpomisen uhan alla eläviä lapsia sekä puuttumaan tilanteeseen ja auttamaan jo uhreiksi joutuneita.

KESTÄVÄ KEHITYS JA KANSAINVÄLINEN SUOMI

Taluskasvu on rakennettava kestävälle pohjalle eikä velan varaan tai resurssien ylikäyttöön. Tavoitteenamme on hiilineutraali ja energiatehokas Suomi, resurssiviisaat ratkaisut, luonnonvarojen kestävä käyttö, toimiva kiertotalous sekä hyvä ympäristön tila.

Välittäminen on välittämistä paitsi toisista ihmisistä myös ympäristöstä. Kestävällä kehityksellä edistetään sosiaalista oikeudenmukaisuutta, turvallista elinympäristöä, kestävää talouspolitiikkaa sekä ympäristöstä huolehtimista. Talouden tasapaino on edellytys yhteiskunnan kestävälle kehitykselle ja toiminnalle.

Ympäristövaikutukset on otettava huomioon kaikessa päätöksenteossa. Velvollisuutemme on jättää maapallo tuleville sukupolville parempana kuin se nyt on.

Ympäristö- ja energia-alan tutkimukseen ja kehitykseen sekä alan teknologian kaupallistamiseen on panostettava. Näin luodaan edellytyksiä torjua ilmastonmuutosta, joka on uhka hyvinvoinnillemme. Suomen kaltaiselle osaamisvaltaiselle valtiolle ilmastonmuutoksen torjunta on valtava mahdollisuus. Puhtaita teknologioitamme ja innovaatioitamme tarvitaan maailmanlaajuisissa ilmastotalkoissa.

Kaikessa ruoantuotannossa on kannustettava ympäristön kannalta kestävään tuotantoon. Puhdas suomalainen ruoka on tuottajilleen kilpailuvaltti. Kuluttajan on saatava nykyistä paremmin tietoa ruuan alkuperästä ja valmistusolosuhteista kulutuspäätöstensä tueksi. Ruokahävikkiä on vähennettävä ja hyötykäyttöä lisättävä.

Itämeren ja Suomen järvien tilaa on parannettava määrätietoisesti. Vesistöjen pelastaminen edellyttää konkreettisia toimia niin kansainvälisellä, kansallisella kuin kansalaisten tasolla. Ympäristötoimia pitää kohdistaa etenkin päästöintensiivisille alueille, jotta voimme huolehtia, että vesistömme välkehtivät kirkkaana. Rehevöitymisen lisäksi ympäristömme kemikalisoituu ja huomiota on kiinnitettävä myös haitallisten aineiden kuormitukseen ja pohjavesien tilaan.

Ympäristökasvatusta ja -valistusta on lisättävä kouluissa ja kuluttajatietoutta ostosvalinnoissa. Suomi on ollut kierrätyksen kärkimaita, mutta nyt kehitys on pysähtynyt. Materiaalien kierrättäminen synnyttää uusia liiketoimintamalleja ja luo työpaikkoja. Kiertotaloudessa piilee ympäristönäkökulman lisäksi suuri taloudellinen potentiaali.

Laittomasti Suomessa olevat on saatava pois maasta nykyistä nopeammin, jotta järjestelmämme uskottavuus säilyy ja pystymme auttamaan aidosti hädänalaisia. Suomen pakolaiskiintiössä YK:n kiintiöpakolaisstatuksen saaneita on priorisoitava, sillä heidät on todettu suojelun tarpeessa oleviksi ja kaikkein hädänalaisimmiksi. Suomen ei pidä olla houkuttelevampi kuin muiden maiden, mutta meidän on kannettava vastuamme ja autettava kantokymme mukaan.

Maahanmuuttajanaisten kotoutumiseen ja työllistymiseen on panostettava. Se on avain koko perheen kotoutumiseen. Sosiaalisesti kestävä yhteiskunta ehkäisee syrjäytymistä ja tukee integroitumista sekä osallistumista yhteiskunnan päätöksentekoon. Maahanmuuttajataustaisten lasten osallistuminen varhaiskasvatukseen on lapsen etu ja edistää koko perheen kotoutumista ja kielennoppimista. Kielen oppiminen ja työ ovat parasta mahdollista kotouttamista.

Suomen kehitysyhteistyön on oltava kasvavassa määrin koulutuksessa ja suomalaisen koulutusosaamisen viennissä kehittyviin maihin tyttöjen turvaksi. Tyttöjen ja naisten koulutus on avain köyhyyden torjumisessa, hyvinvoinnin lisäämisessä ja väestönkasvun hillitsemisessä. Kestävintä on vaikuttaa paikallistason alkulähteillä rauhan ja demokratian rakentamisessa sekä hallitsemattomien maahanmuuttovirtojen ja järjestäytyneen rikollisuuden vähentämisessä.